

4a. Johanne Littrup:

De unge læser ikke aviser – de kender dem ikke engang

Teksten er fra Information den 7. juni 2023.

Johanne Littrup, lektor i samfundsfag og historie.

Efter 10-15 år med en vild digital udvikling kender mange børn og unge ikke længere de danske aviser. For de møder dem ikke, hverken i butikkerne eller derhjemme – og slet ikke i deres onlineliv.

Hvad er viden anno 2023? Hvad er informationer? Er der forskel på informationer og viden? Er det vigtigt at kende forskel på, hvad der er (delvis) sandt og (delvist) falsk? Er det vigtigt at kunne gennemskue, om en nyhedshistorie i virkeligheden er vinklet ud fra og gennemsyret af bestemte holdninger? Er det vigtigt at vide, hvorfor man skal betale for nogle artikler, mens andre er gratis? Og er det vigtigt med en basal viden om, hvordan journalist og en redaktion arbejder samt at forstå forskellen på at få nyheder fra redaktionelt kuraterede¹ medier eller fra algoritmestyrede sociale medier?

Efter snart 20 år som samfundsfagslærer på et gymnasium er mit svar på ovenstående spørgsmål et rungende JA! Vi er nødt til at undervise alle børn og unge i medie- og teknologiforståelse, og det bør starte allerede i folkeskolen, så børnene så tidligt som muligt får kundskaber i at navigere og styre deres forbrug i den konstante strøm af informationer, tekster, billeder og videoer, som de bombarderes med døgnet rundt og hver eneste dag.

Helt konkret har børn og unge brug for undervisning i, hvad medier er. Hvilke medier kan anvendes til at få viden? Hvilke til underholdning? Hvilke til kommunikation med venner og familie? Hvornår skal man bruge de forskellige medier? Og til hvad?

Lige så vigtigt er det at kunne koncentrere sig i længere tid, så man kan læse længere tekster, lave beregninger eller skrive længere opgaver – uden hjælp fra Google, studienet-firmaer eller chatbotter. Som en af mine førsteårselever udbød, da han skulle skrive den første opgave i samfundsfag, hvor man ikke måtte bruge internettet, men kun det udleverede materiale: »Men så skal jeg jo tænke selv – det er jo hårdt!« Det blev han forresten rigtig god til – for langt de fleste elever i gymnasiet er lige så kvikke, nysgerrige, aktive, dovne, småskøre, fornuftige og livlige, som vi voksne var, da vi selv var unge!

Men hvor *er* der sket en vild digital udvikling siden dengang! I dag skal vores børn og unge navigere i en verden med et konstant onlinebombardement af forskelligartede informationer – og de har brug for hjælp til at sortere og styre disse mange indtryk, så det ikke udfordrer deres koncentrationsevne og læring, deres søvn og deres trivsel. De har brug for den hjælp, så de kan styrke deres almene viden og klare sig godt i samfundet og verden.

At danskerne i dag har et langt mere fragmenteret² medie- og nyhedsforbrug end for 10-15 år siden, er dokumenteret grundigt. For eksempel i Kulturministeriets årlige rapport over mediernes udvikling i 2020. Denne tendens til, at vi alle i virkeligheden går rundt i vores 'egne mediebobler', gælder i allerhøjeste grad også for børn og unge.

For børn og unges mediebobler er i dag i høj grad domineret af amerikanske medier, ét kinesisk socialt medie, og så et par enkelte danske gratismedier – som for eksempel DRs og TV2s nyhedssider. Det resulterer i en stor forskel på, hvor de unge får deres nyheder fra, sammenlignet med resten af befolkningen.

Hvad angår de danske aviser – herunder især betalingsaviserne – har vi i dag en

¹ redaktionelt kuraterede: udvalgt, organiseret og administreret af en redaktion.

² fragmenteret: som er opdelt i brudstykker.

40 generation af unge, som i meget høj grad er vant til gratis informationer på nettet og derfor ikke rigtig kender betalingsaviserne. Medmindre de skulle være stødt på avisernes navne, når de leder efter gratis artikler på nettet eller er blevet introduceret til nogle af aviserne hjemmefra.

Men det er få elever, som kender aviserne på forhånd. Derfor ved mange af mine elever
45 ikke, hvad betalingsaviserne kan tilbyde, som de ikke kan få hos de gratis danske medier. Desuden vil unge ikke støde på betalingsaviserne i det offentlige fysiske rum, da aviserne stort set er forsvundet fra butikkerne, ligesom mine elever har undersøgt deres lokale biblioteker – som heller ikke altid holder alle aviserne mere. (...)

50 Hvis vi skal hjælpe børn og unge med at håndtere den vilde digitale udvikling, skal vi voksne så også have tid til at tænke os om? Kan vi nå det, når vi på daglig basis oversvømmes med informationer? Og hvor vidende bliver vi egentlig af alle de mange informationer? Bliver vi særligt oplyste af konstante opdateringer på alt fra vores venners forhold til nyhedsopdateringer på den samme nyhed hvert femte minut?

55 Måske skal vi voksne genlære at stoppe op og tænke os om – og ikke blot søge efter flere informationer. For en grundigere forståelse, og ikke mindst *nye* tanker og forståelser, kræver, at hjernen får tid og ro til at arbejde uden konstante forstyrrelser fra nye informationer.

Med andre ord – og sat lidt på spidsen: Hvor den 'gamle' europæiske oplysningstid i
60 1700-tallet var kendetegnet ved ønsket om at råde bod på mangel på informationer, men også ved den gryende tro på menneskets fornuft, er nutidens oplysningstid præget af, at vi drukner i informationer – og ikke får tid og ro til at lade vores menneskelige fornuft udfolde sig.

Det er denne evne til refleksion og eftertanke, vi gerne skulle lære unge mennesker i
65 gymnasiet. Men det forudsætter ro. Og at vi får de nødvendige ressourcer til videnssøgning. Her har seriøse medier en vigtig rolle.

Danske medier – med dygtige journalister, redaktører og grundige troværdige nyheder, analyser, baggrundsstof og debat – er vigtige redskaber til at skabe stor og nuanceret viden
70 hos de unge om samfundet og verden. Men vi har brug for en hjælpende hånd til at udbrede kendskabet til dem.

Et forslag kunne være, at danske aviser udgav en ugentlig/månedlig 'skoleavis' til et overkommeligt skoleabonnement. Det vil kræve nytænkning og ressourcer, men hvis vi vil betrygge også fremtidens demokratiske offentlighed, er det spørgsmålet, om vi har råd til at lade være med at investere i, at børn og unge får kendskab til danske medier.

4b. Martin Bengaard: Jeg har ikke læst nyheder siden påske

*Teksten er et opslag fra Martin Bengaards profil på det sociale medie LinkedIn, den 28. maj 2022.
Martin Bengaard, rådgiver inden for online markedsføring.*

Martin Bengaard • 3rd+

+ Follow ...

Kæmper du med at få styr på din markedsføring? 🤖 🧠 Ræk ...
2yr • 🌐

Jeg har ikke læst nyheder siden påske 🤔💣

Jeg ved faktisk ikke hvad det konkret var, der gjorde at jeg stoppede med at lade mig opdatere dagligt på [TV2.dk](#), [BT.dk](#) eller nogle af alle de andre nyhedssider.

5

For mange år siden fortalte min gode ven, [Anders](#) [redacted] mig at han ikke læste nyheder og jeg har ofte tænkt over dette, når jeg har grebet mig selv i at sidde og scrolle nyhedssiderne igennem.

10 Måske var jeg blevet en nyheds-junkie? 🤔

Måske var det coronakrisen, der gjorde at vi dagligt måtte holde os opdateret... Hvis ikke time for time?

15 Måske fik jeg nok af det hele efter Ruslands angreb på Ukraine.

Jeg har i hvert fald fundet ud af, at jeg er blevet i meget bedre humør efter jeg er holdt op med selv at opsøge nyhederne på specielt de tabloide medier.

20 Men ved jeg så slet ikke hvad der foregår i verden? Jo, selvfølgelig gør jeg det!

Her er mine primære nyhedskilder i dag:

25 Jeg får masser af nyheder her på LinkedIn fra mit netværk. Fordelen ved at få dem her er, at mit netværk har filtreret al støjen væk og kun deler dét, de mener er relevant at dele med andre.

30 Og så er mit netværk gode til at opdatere mig med RIGTIGE nyheder fra deres eget liv. Nyheder som er langt mere interessante og vedrørende.

PODCAST

Jeg lytter dagligt til podcast når jeg kører til og fra mine kunder. ikke så meget marketing podcast... mere nyhedspodcast eller 'news commentary' podcast.

- 35 Her får jeg rigeligt med nyheder og informationer fra [Ditte Okman](#) med 'Det Vi Taler Om' og [Anna Thygesen](#) med 'Småt Brændbart'.
[Thomas Qvortrup](#) og [Lars Trier Mogensen](#) holder mig godt opdateret på de politiske nyheder.
- 40 Så jeg kan ret hurtigt holde mig opdateret på det mest essentielle.

MIN KONE

[Tanja](#) læser skam stadig nyheder... Rigtig mange af dem.
"Guuuud... Har du set at Sidney Lee er død?"

- 45 "Holger Rune går det skide godt i Tennis"

Så kan jeg være nysgerrig og spørge ind til det konkrete... Og ofte får vi vendt alt mulig andet også.

- 50 ...

Så... Jeg læser ikke nyheder.
Men jeg er skam godt opdateret på hvad rører sig.

- 55 Og mit liv er faktisk blevet en smule mere positivt efter jeg har lukket med for de online tabloid medier

God weekend

[#nyheder](#) [#podcast](#) [#slapaf](#) [#Linkedin](#)

4d. David Skaaning: Efter en måned med næsten skærmfrit gymnasium: - Det er en mærkbar forskel fra før ferien

Teksten er fra Skive Folkeblad den 10. september 2024.

David Skaaning, dansk journalist.

Skive Gymnasium har siden skolestart indført stramme begrænsninger for, hvornår eleverne må bruge computere i undervisningen

I godt og vel fem år har det været en del af hverdagen på Skive Gymnasium, at den yngste årgang af gymnasieelever skal aflevere deres telefoner i et mobilhotel, inden undervisningen begynder.

Fra dette nye skoleår gælder den regel dog for alle tre årgange på Skive Gymnasium.

5 Det er sket som følge af den nye skolepolitik, som gymnasiet har indført, og som trådte i kraft for en måned siden, da eleverne vendte tilbage til ungdomsuddannelsen efter sommerferien.

10 - 1.- og 2.g'erne har været vant til det, for det er også en regel, de kender fra folkeskolen, så de ikke har prøvet andet. Men vores nuværende 3.g'ere nåede jo lige at opleve et år, hvor de ikke behøvede at aflevere mobilen, så for nogle af dem kan det opleves som irriterende, fortæller Skive Gymnasiums rektor, Lars Erik Nielsen.

Rektoren har erkendt i den brede offentlighed, at han ikke forventer at vinde en popularitetskonkurrence efter de nye tiltag, som skolepolitikken nye skærmtiltag har medbragt, men han pointerer, at reglerne er til for hele gymnasiets bedste:

15 - Vi gør det ikke for at være onde overfor eleverne. Vi gør det, fordi vi er ved at tabe kampen om elevernes opmærksomhed. Vi taber til de store it-virksomheder og tech-giganter, der kræver deres fokus, og det har selv mange voksne svært ved at hamle op imod, forklarer han.

20 Den nye skolepolitik på skærmområdet er blevet til som følge af Sundhedsstyrelsens anbefalinger til, hvor længe børn og unge maksimalt bør kigge i en skærm i løbet af dagen.

Nye tiltag

Det er ikke kun mobilene, der bliver pakket væk i undervisningen. Elevernes computere skal også som noget nyt være klappet sammen inden undervisningen begynder.

25 - Skærmene er lukket, så der er øjenkontakt mellem gymnasielærere og eleverne, når de møder ind, og det er virkelig en mærkbar forskel i forhold til før ferien. Både elever og lærere melder allerede tilbage, at det er dejligt at mærke nærværet, beretter Lars Erik Nielsen.

30 Computerne kan blive taget i brug i løbet af undervisningen, når læreren har sagt god for det, men i mange tilfælde er computeren ikke nødvendig i timerne.

- Når der var gruppearbejde før ferien, kunne man se fire elever sidde på række med hver deres computer og dele spørgsmålene op mellem hinanden. Nu sidder de måske med en enkelt computer og så taler de ellers sammen om opgaverne, fortsætter rektoren.

35 Han er samtidig bevidst om, at mange elever foretrækker at have deres noter fra undervisningen digitalt:

- Vi skal finde en løsning med noterne. Det er den eneste udfordring, vi har. Vi forsøger os blandt andet med, at læreren i nogle tilfælde sender noter ud til eleverne. Vi har også undervist i, hvordan håndskrevne noter kan digitaliseres, fortæller han.

40 Han har fra elevrådet, fra forældrene og fra underviserne fået positive tilbagemeldinger på de nye tiltag, siden det nye skoleår begyndte for en lille måneds tid siden.

Han har dog også hørt kritikken, at de nye skærmtiltag fratager eleverne at lære at vælge skærmen fra på egen hånd, men det argument køber Lars Erik Nielsen ikke:

- Det er kun ganske få unge, der er i stand til administrere skærmen og holde fokus på undervisningen af sig selv. Vi ser det, som en naturlig del af den digitale dannelse, at man også lærer, hvornår man ikke skal have en skærm frem, afslutter Lars Erik Nielsen.

Rektor for Skive Gymnasium, Lars Erik Nielsen, er tilfreds med implementeringen af nye skærmtiltag fra det nye skoleår, der skal fjerne unødige forstyrrelser i undervisningen. ARNOLD

EFTER EN MÅNED MED NÆSTEN SKÆRMFRIT GYMNASIUM:

- Det er en mærkbar forskel fra før ferien

Skive Gymnasium har siden skolestart indført stramme begrænsninger for, hvornår eleverne må bruge computere i undervisningen

AF SØND SKANNING
@skivefolkeblad.dk

UDDANNELSE I godt og vel fem år har det været en del af hverdagen på Skive Gymnasium, at den yngste årgang af gymnasieelever skal aflevere deres telefoner i et mobilhotel, inden undervisningen begynder.

Fra dette nye skoleår gælder den regel dog for alle tre årgange på Skive Gymnasium.

Det er sket som følge af den nye skolepolitik, som gymnasiet har indført, og som trådte i kraft for en måned siden, da eleverne vendte tilbage til ungdomsuddannelsen efter sommerferien.

1- og 2.g'erne har været vant til det, for det er også en regel, de kender fra folkeskolen, så de ikke har prøvet andet. Men vores nuværende 3.g'ere nåede jo lige at opleve et år, hvor de ikke behøvede at aflevere mobilen, så for nogle af dem kan det opleves som irriterende, fortæller Skive Gymnasiums rektor, Lars Erik Nielsen.

Rektoren har erkendt i den brede offentlighed, at han ikke forventer at vinde en popularitetskonkurrence efter de nye tiltag, som skolepolitikken nye skærmtiltag har medført, men han pointerer, at reglerne er til for hele gymnasiets bedste:

- Vi gør det ikke for at være onde overfor eleverne. Vi gør det, fordi vi er ved at tabe kampen om elevernes opmærksomhed. Vi taber til de store it-virksomheder og tech-giganter, der kræver deres fokus, og det har selv mange voksne svært ved at hamle op imod, forklarer han.

Den nye skolepolitik på skærmmrådet er blevet til som følge af Sundhedsstyrelsens anbefalinger til, hvor længe børn og unge maksimalt bør kigge på en skærm i løbet af dagen.

Nye tiltag

Det er ikke kun mobilene, der bliver pakket væk i undervisningen. Elevernes computere skal også som noget nyt være klappet sammen inden undervisningen begynder.

- Skærmene er lukket, så der er øjenkontakt mellem gymnasielærere og eleverne, når de møder ind, og det er virkelig en mærkbar forskel i forhold til før ferien. Både elever og lærere melder allerede tilbage, at det er dejligt at mærke nærværet, beretter Lars Erik Nielsen.

Computerne kan blive taget i brug i løbet af undervisningen, når læreren har sagt god for det, men i mange tilfælde er computeren ikke nødvendig i timerne.

Når der var gruppearbejde før ferien, kunne man se fire elever sidde på række

med hver deres computer og dele spørgsmålene op mellem hinanden. Nu sidder de måske med en enkelt computer og så taler de ellers sammen om opgaverne, fortsætter rektoren.

Han er samtidig bevidst om, at mange elever foretrækker at have deres noter fra undervisningen digitalt.

- Vi skal finde en løsning med noterne. Det er den eneste udfordring, vi har. Vi forsøger os blandt andet med, at læreren i nogle tilfælde sender noter ud til eleverne. Vi har også undervist i, hvordan håndskrevne noter kan digitaliseres, fortæller han.

Han har fra elevrådet, fra forældrene og fra underviserne fået positive tilbagemeldinger på de nye tiltag, siden det nye skoleår begyndte for en lille måneds tid siden.

Han har dog også hørt kritikken, at de nye skærmtiltag fratager eleverne at lære at vælge skærmen fra på egen hånd, men det argument kører Lars Erik Nielsen ikke:

- Det er kun ganske få unge, der er i stand til administrere skærmen og holde fokus på undervisningen af sig selv. Vi ser det, som en naturlig del af den digitale dannelse, at man også lærer, hvornår man ikke skal have en skærm frem, afslutter Lars Erik Nielsen.

» Vi gør det ikke for at være onde overfor eleverne. Vi gør det, fordi vi er ved at tabe kampen om elevernes opmærksomhed. Vi taber til de store it-virksomheder og tech-giganter, der kræver deres fokus, og det har selv mange voksne svært ved at hamle op imod